

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Gerundia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

erit, & p̄sentis tēporis, ut audiui iōānē amatūiri, sensus erit, audiui q̄
itur amatū iōānē, quēadmodū Valla dicit de cōnatū ire, q̄ si dicat
Nebris, actū regi ab amatūiri &c. aduersabit sibi, q̄a negat imp̄sona
lia uenire ab actiuis & regere actū. Dicimus igit datū iri, amatū iri,
& filia esse uera futura passiuorū. Terē. Qui postq̄ audierat filio suo
nō datū iri uxorē, datū cum ire uel iri supinū est, sic filia, ideo quidā
male dixit p̄ participiū cōiunctos iri & plura, sed rephēdere nolo. su
pina certe, neq̄ casus neq̄ genera habēt. Lāci, multis argumētis nitē
tur pbare amatum iri nō esse futurū; infinitiui, cōtra oēs grāmaticos
p̄ter Carisiū, Plī, & Herodianū, q̄a huius rei nō meminerūt, nā nūq̄
ueterū quisq̄ dixit tale quid. Scio me amatum ire fœminā, p̄ amatum
rum esse &c. Hęc & multa plura Lanci, quē uideat qui uult, nos flo
rem carpsimus. Amaturū esse & filia. Gel. lib. i. ca. vii. docet esse dicta
sine numero & genere, ut supina, & ita utēda esse uident mihī tradit
dille Nebris, & Lanci, sed doctissimi id nunc nō seruāt. Cice. in. Ver
rem. Sed quocūq̄ uenerint hęc sibi rem sperant p̄sidio futurū. Plau.
in Caf. de puella loquēs. Altero te occisurū ait altero uillicū. Laberī
in Gemellis. Non putauī inqt hoc eā facturū. Quadrigariū copias
occupatas futurū & deos benefacturū. Valerī⁹ Antias. Oīa ex sentē
tia p̄cessurum. hec Gel. Propter dicta, mallē dicere, spero me dictū
rum esse matrē dicturā &c. q̄ dictum ire, licet em̄ cōpertum sit dictū
iri, & filia esse uere futura, nō tamē dictum ire &c. ratio iā patuit.

Gerundia.

Gerundia a gerēda uerborū significatiōe dicunt. Probus, Diome, &
antiquorū fere ceteri dicunt ipsa esse uerba, uerborūq̄ modos, quia
in o ultimā cōmunē habēt, ut apud Luue. uigilādo corripit, & mihī
quidē magnū uideat argumentū, licet em̄ uaria est dictiōnū quantitas,
quia uocales sepe sunt ancipites, tamē nō facile inuenies dtm̄ uel
abltm̄ in o corripit in secunda declinatiōe. Lanci, certe paruifacit hoc
argumētum, p̄pter rōnē quā iam adduximus. Q̄ autē aliq̄ dicunt
noīa non esse, q̄a casus uerborū regunt, exigua est argumētatio inqt
Lanci, q̄a citra figurā inuēta sunt noīa regere casum uerborū & ha
bere, ut participia yborū regimē, q̄ adduceret exēpla nescio. Ego an
te probauī tactio, uctio &c. habere uerborū regimē. Noīa quoq̄ si
gnificāt actiue & passiuē, inqt Lanci, ut uector, ergo argumētū hinc
sumptū nihil pbaret, si dicant igit uerba, nūsq̄ intelligendum est sic.
Verba. i. yborū significatiōe habētia. nā et participia a nōnullis ue
teribus uerbis annumerabant, ubi notat Lanci, significatiōe uerbi
agend i. s. uel patiēdi esse duplicē. Est nāq̄ explicita uel patens, & im

Ioannis Despauterij Niniuite.

plicita recondita uel circumscripta. Patēs est q̄ nullā ambage circū
 scribitur, ut amo deū, & hoc modo est pars orōnis. Circūscripta est
 quę circūscribit̄ relatiuo uel aduerbio, ut amās q̄ amat, me amāte
 quū amarē &c. De his plurima Lanci, dicēs cum Prisci, gerūdia esse
 noia participialia. i. participijs in uoce silia, & habētia uerbi constru
 ctionē &c. quę apud hunc authorē reperies Nebrissen, ut sophisticas
 tiunculas euadat, ponit gerundiū esse orōnis partē nonā, supina au
 tem decimā. Ego utraq; dico esse uerba, de supinis patet, q̄a Quinti.
 uocat ea uerba & id uerū esse Valla testat. Nec iniuria qm̄ noia dici
 non possunt, q̄a nullius casus esse p̄bari possunt, quia nec casus nisi
 ab ipsis rectos, nec p̄positiōes admittunt. Errauit igit̄ Sulpi, teste etiā
 Badio, dicēs supina in um esse accusatiui casus, & in u ablatiui. Si q̄s
 dicat nō significat̄ cū tēpore uel p̄sona, non sunt igit̄ supina uerba.
 Idē respōdebo quod ille mihi responderet de infinitiui quo ad nu
 merū, & de impersonali quo ad p̄sonā, quemadmodū infinitū habet
 p̄sonā, ita supinū noscitur habere tempus. Ne bullatis nugis turgescat
 pagina, relinquo multa declarāda a diligentibus p̄ceptoribus, de ge
 rundio maius uideat̄ dubiū. Dona, dicit gerūdia uel participialia uer
 ba, & ego uerba esse sentio et modi infinitiui, uel modū per se faciūt
 qui dicit̄ gerundiū uel modi, ut Dona, innuit̄ in utraq; editiōe. Pri
 scia, Valla, & plures dicunt esse noia, quia casus habēt in utroq; nu
 mero per tria genera, ait Valla, eodē modo, ut participia in dus, da.
 dum. Valla loquit̄ indiscriminatim de gerundijs & gerundiuis, nos
 cum Dona, solū dicimus esse uerba participialia gerundia in di, do.
 dū. p̄borū suorū constructionē habētia. Illa p̄o adiectiua in dus, da.
 dum, quę gerūdia uocat Valla. Neoterici autē gerūdiua, uera sunt
 noia, quia uerborū suorū constructionē nō habent, & per oia decli
 nantur, ut cetera adiectiua, cōparationē tamē nō recipiūt, ne per cir
 cūscriptionē quidē, unde aliud est honorāndus nomē pro dignus hos
 norari, aliud gerundiū uel gerūdiū, cuius significatio extra orōnē
 si ponat̄ uix declarari p̄ōt, & aliud honorandus participiū. Si igit̄ di
 cas magis amandū amandā &c, gerundia nō erunt. Ista igit̄ soluen
 da argumētatio, hęc uerba significat̄ sine casu, ut oēs profitetur. Ge
 rundia autē casus habere in confesso est, nō sunt igit̄ gerūdia uerba.
 Respondeo dupliciter posse aliquid esse alicuius casus, uno modo,
 q̄a per casum additū, & p̄ genus, talis casus posset nosci, & sic nomi
 na, participia & p̄nomina casus habēt, uerbum autē sic significat̄ si
 ne casu. Alio modo dicit̄ aliquid esse alicuius casus, q̄a ponit̄ cū ali
 quo, quod talē casum solet requirere, & sic p̄ōt uerbū significare cū
 casu, q̄a amandi est genitiui casus, ponit̄ em̄ cum noie substantiui, q̄d

genitiuū solet habere, & amādo cum p̄positione, quę solet ablatiuū habere &c. Multa possunt hic dici, sed noīa non sunt, quia non sunt alieuius numeri aut generis, nec adiectiua nec substantiua &c. Tene ad quiscq; quod uult. Non cogit iurare quiscq; in alterius uerba. Parui refert siue noīa sint gerundia, ut prisci. ait, siue uerba, ut Dona. uis detur sentire, siue participia p̄sentis temporis, ut uidei Valla sentire, dūmodo sciamus quō per gerundia loquendū sit.

Gerundiorū casus & desinentiæ.

Gerundiorū casus sunt quattuor, ntūs, grūs, actūs & abltūs, & declinantur sine articulis, quia genera nō habēt, ut pacēq; ab rege petendum. Lucre. Externas quoniā p̄nas in morte timendū, ntūs est, sic uiuendū est lēte, luuena. dixit. Viuendū est recte quū p̄pter plurimum his, gerundiū est, ait Lanci. Plī. ij. Græcis utendū erit uocabulis quia uiuendus a. um. nō dicit &c. Et gerundia p̄cipue nominatiui casus dicūt quandā necessitatē, ut etiā notauit Dona. Venio legēdi hīstoriā gratia, grūs est, ad legendū hīstoriā, actūs, p̄ legēdo hīstoriā, abltūs. Addunt quidā, ut Calepi. datiuū, dans exemplū, sum aptus docēdo hīstoriā, & sum aptus docēdo rhetoricā a p̄ceptore. Sed rē sine teste gerit, ideo ipsi nō credo. Terminatiōes Dona. ponit tres dī. do. dum. Sulpitius deridet eos q; ponūt plures. Valla dicit gerundia per oēs casus & genera in utroq; numero declinari, & ipse poneret dus. da. dum. dē. dam. dos. &c. hūc sequit Perot. Fuit mihi de hac re disceptatio ante duos annos aut tres, p̄longa quidē sed friuola cum amico quodā nostro. Ego certe oēs recte sensisse dico, quia gerundiū capit large, ut extendat se ad gerūdiuū. & sic capit Valla. Capit etiā strictius pro eo solo quod uerbi habet regimen. Et sic capiunt Donatus, Sulpitius, & plures. Et diuiditur gerundiū. sic gerundiorū q̄dam gerundiū, quoddā gerundiū per regulā topicā, si genus duas species deberet in se cōtinere, quarū alteri dūtaxat nomē est, quę nomen non habet, sumit nomē superioris. sic in definitione noīs quā dat Dona. res ceditur in rem & corpus, sic adoptio in adoptionē, & arrogationē, sic usucapio in usucapionē, & p̄scriptionē &c. Gerundiuum. Prisci. uocat nomen quod differt a participio, quia participiū cum tēpore significat actionē uel passionē. gerundiū ꝛo passionē sine tēpore significat, saltē determinate & definite. Vnde si dico in legendis libris, uel in legendo librū, aut libros, tēpus consumo, gerundiuum uel gerundium est, & sensus est, dum lego libros &c. Si participium esset, sic intelligeretur, consumo tempus in libris qui leguntur a me, uel ab alio.